

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 10037 af 20/11/2019 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 75-19 om arbejdsskade - tab af erhvervsevne - konkurrerende-mellemkommende

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 19-39876

Ankestyrelsens principmeddelelse 75-19 om arbejdsskade - tab af erhvervsevne - konkurrerende-mellemkommende

Principmeddelelsen samler offentliggjort praksis og fastslår

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af 166-11 og 167-11. Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt. Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Tilskadekomne har ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne, hvis tilskadekomne udelukkende på grund af en konkurrerende sygdom midlertidigt eller varigt bliver forhindret i at vende tilbage til arbejdsmarkedet, før arbejdsskaden har manifesteret sig i et sikkert erhvervsevnetab. Tilskadekomne skal dokumentere erhvervsevnetabet og bærer risikoen for, at dette ikke kan lade sig gøre, når det ikke er muligt at adskille arbejdsskadens følger fra følgerne af en konkurrerende sygdom.

Ankestyrelsen har behandlet to sager om erstatning for tab af erhvervsevne, hvor en anden sygdom udelukker erstatning for tab af erhvervsevne.

Begge sager vedrører alene de situationer, hvor erhvervsevnetabet på tidspunktet for den konkurrerende sygdoms debut ikke er endeligt afklaret, og hvor den konkurrerende sygdom udelukkende er årsag til erhvervsevnetabet.

I sag nr. 1 havde tilskadekomne pådraget sig en lænderyglidelse ved et fald. Tilskadekomne blev tilkendt revalidering i maj 2010, men før denne kunne påbegyndes i august 2010 udviklede tilskadekomne en konkurrerende sygdom i form af hjertesvigt.

Ankestyrelsen vurderede, at tilskadekomne uanset arbejdsskadens følger ville være ophørt med erhvervsaktivitet under afklaringsforløbet for hjertelidelsen. Der forelå derfor ikke et erstatningsberettigende tab som følge af arbejdsskaden. Vi lagde vægt på, at fra det tidspunkt, hvor tilskadekomne ikke kunne påbegynde revalidering som planlagt og måtte forblive sygemeldt, var det overvejende sandsynligt, at det foreliggende erhvervsevnetab i hvert fald midlertidigt udelukkende skyldtes den konkurrerende sygdom.

I sag nr. 2 havde tilskadekomne pådraget sig en skade, som medførte smerter i hoved, nakke og skuldre og ryg og blev vurderet til et samlet varigt mén på 15 procent. Efter arbejdsskaden fik han konstateret en konkurrerende sygdom i form af knoglemarvskræft.

Ankestyrelsen vurderede, at der på tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens afgørelse ikke var påvist et tab af erhvervsevne, som kunne henføres til arbejdsskaden, og at det nuværende tab af erhvervsevne udelukkende måtte henføres til den konkurrerende sygdom. Vi lagde vægt på, at tilskadekomne ikke var erhvervsmæssigt afklaret i forhold til følgerne af arbejdsskaden, før den konkurrerende sygdom indtrådte. Vi lagde videre vægt på, at det påhviler tilskadekomne at dokumentere erhvervsevnetabet, og at tilskadekomne bærer risikoen derfor, når det ikke lader sig gøre.

Baggrund for at offentliggøre denne principmeddelelse:

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af de tidligere 166-11 og 167-11.

Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt. Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Gældende regler

Love og bekendtgørelser

Lov om arbejdsskadesikring, senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 977 af 9. september 2019.

- § 12, stk. 1 om nedsættelse eller bortfald af godtgørelse/erstatning, hvis den aktuelle lægelige og sociale situation ikke udelukkende kan henføres til arbejdsskaden
- § 12, stk. 2 hvorefter et påvist tab af erhvervsevne, et varigt mén eller en persons død anses for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod
- § 17, stk. 1 og 2 om erstatning for tab af erhvervsevne

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelse gælder stadig:

97-12: om midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne og konkurrerende sygdom

Kasserede:

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af følgende tidligere principmeddelelser, som herefter ikke længere gælder (historisk). Praksis er indarbejdet i denne meddelelse:

166-11 og 167-11: om erstatning for tab af erhvervsevne og konkurrerende sygdom

De konkrete afgørelser, der dannede grundlag for de tidligere principmeddelelser

Sag nr. 1, tidligere principmeddelelse 166-11, j.nr. 1227194-10

Følgende lov blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- *Lov om arbejdsskadesikring - lovebekendtgørelse nr. 848 af 7. september 2009 - § 12 og § 17*

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i principielt ankemøde truffet afgørelse i din sag vedrørende varigt mén og tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden den 17. august 2009.

Vi har behandlet sagen principielt for at afklare praksis i forhold til spørgsmålet om tab af erhvervsevne i de situationer, hvor skadelidte på afgørelsestidspunktet er varigt eller midlertidigt helt forhindret i tilbagevenden til arbejdsmarkedet udelukkende på grund af en konkurrerende lidelse.

Resultatet er

- Du har ret til godtgørelse for varigt mén på 15 procent, som er det du allerede har fået
- Du har ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne

Vi er således kommet til samme resultat som Arbejdsskadestyrelsen.

- Fristen for genoptagelse forlænges

Vi bemærker i øvrigt, at du kan anmode Arbejdsskadestyrelsen om genoptagelse, hvis der sker ændringer af dine forhold.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen om varigt mén

Vi har skønsmæssigt fastsat méngraden som følge af arbejdsskaden til 15 procent.

Der udbetales godtgørelse for varigt mén, hvis méngraden er 5 procent eller mere.

Arbejdsskadestyrelsen udarbejder ud fra erfaringer fra tidligere tilfælde en vejledende méntabel med méngrader for de mest almindelige skader. Ankestyrelsen tager normalt udgangspunkt i denne tabel ved vurderingen af en skade.

Vi anser et varigt mén for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre det er overvejende sandsynligt, at det skyldes noget andet. I så fald kan vi nedsætte erstatningen.

Vi vurderer, at du som følge af arbejdsskaden har gener i form af smerter i hoved, nakke, skuldre og ryg. Desuden vurderer vi, at en del af dine gener i form af nedsat koncentrationsevne og korttidshukommelse, samt nedsat frustrationstærskel er en følge af arbejdsskaden.

Vi finder, at følgerne af arbejdsskaden i form af smerter i hoved, nakke og skuldre kan sammenlignes med méntabellens punkt B. 1.1.3. om middelsvære, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter, og eventuelt lettere somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer, hvilket udløser en méngrad på 10 procent. Vi finder, at følgerne af arbejdsskaden i form af rygggener kan sammenlignes med enten méntabellens punkt B. 1.3.1. om lænderygggener med lette, daglige rygsmerter uden eller med meget let bevægeindskrænkning, eller med méntabellens punkt

B. 1.3.2 om lænderyggener med svære, hyppige rygsmerter uden eller med let bevægeindskrænkning. Både punkt B. 1.3.1. og B. 1.3.2. udløser en méngrad på 5 procent.

Efter arbejdsskaden fandt sted, har du fået konstateret myelomatose (knoglemarvskræft), og er begyndt på behandling herfor. Den konstaterede myelomatose er ikke en følge efter arbejdsskaden.

Vi finder, at dine gener i hænder, fødder og underben med overvejende sandsynlighed er en bivirkning til den medicin (Alkeran), som du får i forbindelse med behandlingen af din konkurrerende lidelse i form af myelomatose. Vi finder endvidere, at den beskrevne ekstreme træthed og den generelt svækkede muskelkraft med overvejende sandsynlighed er en følge af den konkurrerende lidelse i form af myelomatose. Disse gener er således med overvejende sandsynlighed ikke en følge af arbejdsskaden, og indgår ikke ved den skønsmæssige fastsættelse af det varige mén.

Vi finder, at den nedsatte koncentrationsevne og korttidshukommelse, samt den nedsatte frustrationstærskel skyldes en kombination af arbejdsskaden og den konkurrerende lidelse i form af myelomatose. Disse gener skyldes således med overvejende sandsynlighed delvist den konkurrerende lidelse i form af myelomatose og delvist arbejdsskaden.

Vi har lagt vægt på dine oplysninger om, at du har gener i form af daglig nakkehovedpine og daglige smerter i nakke, skulder og ryg. Der er beskrevet generel svækket muskelkraft. Der er endvidere beskrevet sovende, snurrende paræstesier i hænder og fødder, svimmelhed, ekstrem træthed, nedsat koncentrationsevne og korttidshukommelse, samt nedsat frustrationstærskel. Du har ifølge de lægelige oplysninger let udrettet cervikal lordose (let udrettet svaj i brystryggen). Du har myoser i nakke og skuldre. Der er ikke bevægeindskrænkning i halsen. Der er finger-gulv-afstand på 0 cm. Du har endvidere allodynii (nervesmerter) på fødder og underben.

Begrundelsen for afgørelsen vedrørende tab af erhvervsevne

På tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens afgørelse var der ikke grundlag for at tilkende dig erstatning for tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden.

Der er grundlag for tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevne, hvis arbejdsskaden har medført nedsat evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Der gives ikke erstatning, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindre end 15 procent.

Et påvist tab af erhvervsevne anses for at være en følge af arbejdsskaden medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod. Hvis den aktuelle situation ikke udelukkende kan henføres til arbejdsskaden kan der ske nedsættelse eller bortfald af erstatning for tab af erhvervsevne.

Det er en betingelse for tilkendelse af erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadeloven, at der på afgørelsestidspunktet er påvist et tab af erhvervsevne som følge af den anerkendte arbejdsskade.

Det er skadelidte som skal dokumentere erhvervsevnetabet, og skadelidte bærer risikoen for, at dette eventuelt ikke lader sig gøre.

På tidspunktet for den anerkendte arbejdsskade arbejdede du for AA Kommune, hvor du blandt andet udførte åmandsarbejde. Du var sæsonansat med 37 timer om ugen, og arbejdede ca. 7-8 måneder om året for Vej & Park i AA Kommune.

Du blev i forbindelse med den anerkendte arbejdsskade den 17. august 2009 sygemeldt. Under din sygemelding og behandlingsforløbet som følge af arbejdsskaden fik du i foråret 2010 gener som følge af myelomatose (knoglemarvskræft) og påbegyndte behandling af dette. Den konstaterede myelomatose er ikke en følge af arbejdsskaden.

Du var på tidspunktet for konstateringen af den konkurrerende lidelse i form af myelomatose ikke erhvervsmæssigt afklaret i forhold til følgerne af arbejdsskaden.

Da Arbejdsskadestyrelsen traf afgørelse var du i behandling for kræftlidelsen i form af myelomatose. Kræftlidelsen og den deraf følgende behandling var på tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af en sådan karakter, at denne på dette tidspunkt i sig selv hindrede en tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Behandlingen hindrede også en erhvervsmæssig afklaring i forhold til arbejdsskadens følger.

Vi vurderer, at du ikke har ret til erstatning for tab af erhvervsevne. Vi har lagt vægt på, at du ikke var erhvervsmæssigt afklaret i forhold til følgerne af den anerkendte arbejdsskade da kræftsygdommen brød ud. Vi vurderer, at dit nuværende tab af erhvervsevne udelukkende skyldes din konkurrerende kræftsygdom. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at kvalificere dit erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden. Der er derfor ikke påvist et tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden.

Spørgsmålet om blandt andet tab af erhvervsevne kan som udgangspunkt kun genoptages indenfor 5 år fra første afgørelse.

Ankestyrelsen finder, at der i din situation er grundlag for forlængelse af denne frist. Vi finder således, at fristen for genoptagelse af spørgsmålet om tab af erhvervsevne skal forlænges. Vi har lagt vægt på, at der som følge af din konkurrerende kræftlidelse kan være tale om et langstrakt sygdomsforløb.

Der kan ske genoptagelse af spørgsmålet om tab af erhvervsevne, hvis der sker væsentlige ændringer af de forhold, der blev lagt til grund for den tidligere afgørelse.

Det betyder, at der kan ske genoptagelse af spørgsmålet om tab af erhvervsevne, hvis din erhvervsmæssige situation ændrer sig. Du kan således anmode Arbejdsskadestyrelsen om at genoptage spørgsmålet om tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden, hvis der sker ændringer i din erhvervsmæssige situation, herunder hvis du eksempelvis helt eller delvist raskmeldes.

Bemærkninger til klagen

AA forbund har i forhold til spørgsmålet om erhvervsevnetab til Ankestyrelsen oplyst, at du er opsagt med fratræden den 31. januar 2011, idet du falder for varighedsbegrænsningen for sygedagpenge. AA forbund har endvidere oplyst til Ankestyrelsen, at AA kommune har stoppet dagpengerefusion, således at du nu modtager kontanthjælp.

Det anførte er indgået ved behandlingen af sagen, men findes ikke at kunne medføre et ændret resultat.

AA forsikring har i forhold til spørgsmålet om varigt mén oplyst, at AA forsikrings lægekonsulent er af den opfattelse, at langt de fleste af dine gener kan tilskrives din kræftsygdom.

Vi har bemærket AA forsikrings opfattelse af sagen. For så vidt angår vores vurdering henvises til ovenstående begrundelse.

Oplysningerne i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af

- de oplysninger, som forelå, da Arbejdsskadestyrelsen traf afgørelse i sagen
- Arbejdsskadestyrelsens afgørelser af henholdsvis 13. september 2010 og 12. november 2010. Ved disse afgørelser fastsatte man erhvervsevnetabet til mindre end 15 procent og det varige mén til 15 procent.
- klagerne til Ankestyrelsen
- Arbejdsskadestyrelsens breve om genvurdering
- AA forbunds breve til Ankestyrelsen dateret henholdsvis 29. oktober 2010 og 25. marts 2011.

Ankestyrelsens lægekonsulent har vejledt om de lægelige spørgsmål i sagen.

Sag nr. 2, tidligere principmeddelelse 167-11, j.nr. 1227269-10

Følgende lov blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- *Lov om arbejdsskadesikring - lovbekendtgørelse nr. 848 af 7. september 2009 - § 12 og § 17*

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i principielt ankemøde truffet afgørelse i din sag vedrørende spørgsmålet om tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden den 9. januar 2009.

Vi har behandlet sagen principielt for at afklare praksis i forhold til spørgsmålet om tab af erhvervsevne i situationer, hvor skadelidte på afgørelsestidspunktet er varigt eller midlertidigt forhindret i tilbagevenden til arbejdsmarkedet udelukkende på grund af en anden lidelse end arbejdsskaden.

Resultatet er

- Du har ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne
- Retten til erstatning for tab af erhvervsevne ophører den 26. november 2010

Vi ændrer således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Vi beder Arbejdsskadestyrelsen om at tage spørgsmålet om tab af erhvervsevne op til revision med det samme.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for afgørelsen

Vi vurderer, at din hjertelidelse har en sådan karakter, at den udelukker erhvervsaktivitet. Vi vurderer derfor, at der ikke foreligger et tab som skyldes din anerkendte arbejdsskade. Du har derfor ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne.

Der udbetales erstatning for tab af erhvervsevne, hvis arbejdsskaden har medført nedsat evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Der gives ikke erstatning, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindre end 15 procent.

Et tab af erhvervsevne anses for at være en følge af arbejdsskaden medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod. Hvis den aktuelle situation ikke udelukkende kan henføres til arbejdsskaden, kan der ske nedsættelse eller bortfald af erstatningen for tab af erhvervsevne.

Foreligger der konkurrerende forhold, som varigt eller midlertidigt helt forhindrer tilbagevenden til arbejdsmarkedet, kan der ikke tilkendes erstatning for tab af erhvervsevne for følgerne af arbejdsskaden.

Du blev sygemeldt dagen efter den anerkendte arbejdsskade den 9. januar 2009, hvor du fik lændesmerter som følge af et vrid i ryggen. Du er tilkendt et varigt mén på 12 procent. Under din sygemelding blev du fundet berettiget til revalidering til sundhedsservicesekretær. Revalideringsydelsen skulle begynde den 1. august 2010.

Du oplyser den 17. maj 2010 kommunen om, at du i marts 2010 fik konstateret vand i lungerne og for stort hjerte. Disse oplysninger havde Arbejdsskadestyrelsen ikke da de traf afgørelse om midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne på 25 procent den 18. maj 2010.

Du oplyser ved mail af 18. august 2010 Arbejdsskadestyrelsen om, at du på grund af kritisk sygdom/hjertesvigt ikke er påbegyndt revalidering som planlagt. Du oplyser ved spørgeskema dateret 4. september 2010, at du fortsat er på sygedagpenge på grund af dit hjertesvigt, og at du derfor muligvis ikke kommer tilbage på arbejdsmarkedet.

Medicinsk medfører hjertesvigt nedsat pumpefunktion af hjertet, så der ophobes væske i kroppen og især i lungerne. Det kan give anledning til åndenød ved fysisk anstrengelse og medfører hurtigere træthedsfølelse.

Du har gennemgået et helbredsmæssigt afklaringsforløb hvor dit hjerte blev nærmere undersøgt, herunder ved undersøgelse af kranspulsårerne. Du er blevet og bliver fortsat behandlet med medicin og har fået indopereret en pacemaker. Dit hjertes pumpefunktion er efterfølgende blevet betydeligt bedre, fra 20-25 procent til 45-48 procent.

Vi vurderer, at arbejdsskaden har medført funktionsbegrænsninger overfor tunge og kraftfulde løft, læn-
gerevarende gående, stående og siddende opgaver samt akavede stillinger for lænderyggen. Vi vurderer
imidlertid, at du med arbejdsskadens følger ville være i stand til at varetage et ikke-rygbelastende arbejde
på fuld tid.

Vi vurderer, at din konkurrerende hjertelidelse på tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens afgørelse har en
sådan karakter, at den i sig selv udelukker erhvervsaktivitet.

Vi har lagt vægt på, at selvom hjertelidelsen medicinsk viser sig at være af let til moderat karakter, hindrer
den i hvert fald midlertidigt tilbagevenden mod erhvervsaktivitet.

Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at du vedbliver på sygedagpenge og af kommunen vurderes
som fuldt uarbejdsdygtig. På baggrund af vores vurdering af dine funktionsbegrænsninger som følge af
arbejdsskaden finder vi, at det fra tidspunktet hvor du ikke kan påbegynde revalidering, overvejende
sandsynligt er din hjertelidelse som er årsag til dit erhvervsevnetab.

Vi vurderer således, at du uanset arbejdsskadens følger på grund af din hjertelidelse ville være ophørt
med erhvervsaktivitet under det helbredsmæssige afklaringsforløb. Der foreligger derfor ikke et erstat-
ningsberettigende tab på tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 26. november 2010 som kan
henføres til den anerkendte arbejdsskade.

Uanset at Arbejdsskadestyrelsen ved afgørelsen af 18. maj 2010 fastsatte et midlertidigt tab af erhvervs-
evne på 25 procent, finder vi, at det nuværende tab af erhvervsevne udelukkende er forårsaget af den
konkurrerende lidelse i form af hjertesvigt, og du har derfor ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne.

Det er indgået i vores vurdering, at der på tidspunktet for din hjertelidelses debut ikke var konstateret et
sikkert erhvervsevnetab.

Vi er opmærksomme på, at din hjertelidelse er under behandling og at det af de lægelige oplysninger
fremgår, at din tilstand er i bedring. Vi anmoder derfor Arbejdsskadestyrelsen om at tage spørgsmålet om
tab af erhvervsevne op til revision med det samme.

Bemærkninger til klagen

AA forsikring har som forsikringsselskab påklaget Arbejdsskadestyrelsens afgørelse og anført, at det ikke
kan påhvile forsikringsselskabet at udbetale en løbende ydelse i en periode, hvor skadelidte på grund af en
anden sygdom ikke er i stand til at følge den uddannelsesplan, der er lagt som følge af arbejdsskaden.

Vi bemærker, at det anførte er indgået i vores vurdering af sagen og har dannet grundlag for at behandle
sagen principielt. Der henvises til begrundelsen ovenfor.

Oplysningerne i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af

- de oplysninger, som forelå, da Arbejdsskadestyrelsen traf afgørelse i sagen
- Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 26. november 2010. Ved denne afgørelse fik du tilkendt yderligere løbende erstatning for tab af erhvervsevne på 25 procent.
- klagen til Ankestyrelsen
- Arbejdsskadestyrelsens brev om genvurdering
- Din mail af 12. februar 2011 vedlagt udtalelse fra AA Region, AA Sygehus af 7. januar 2011
- Journalnotat fra AA Region, AA Sygehus, modtaget i Ankestyrelsen den 3. marts 2011

Ankestyrelsens lægekonsulent har vejledt om de lægelige spørgsmål i sagen.